

Insändare från Svenska Jägareförbundet och Sveriges Yrkesjägarförbund.

Slopade trädor dråpslag mot det vilda

Dåliga skördar under 2006-2007 har lett till brist på spannmål i Europa och stigande priser. EU har därför beslutat att ta bort kravet på bönder att lägga 10 procent av åkermarken i träda, en åtgärd som en gång infördes för att minska produktionsöverskottet inom jordbruket. Samtidigt är det just i odlingslandskapet som vi sett de största förlusterna av enskilda arter. Det nya beslutet raserar decenniernas arbete med att återskapa drägliga miljöer för odlingslandskapets vilda djur.

Under 1900-talet skedde en kraftig omstrukturering av jordbruket, då man gick från ett mer varierat småskaligt landskap mot allt större enheter odlade med samma grödor. Samtidigt har man tagit bort öppna diken, åkerholmar och stenrösen, samt rätat ut vattendrag och dikat ut små vattensamlingar. Förändringarna försämrade levnadsbetingelserna för odlingslandskapets vilda djur och insekter kraftigt och reducerade därmed den biologiska mångfalden. Många arter hotas av utrotning – eller har redan försvunnit.

Under de senaste decennierna har dock trädorna, som i många fall fått ligga obrutna under flera år, fungerat som tillflyktsorter för våra hotade arter och även erbjudit föda och skydd för viltet. Bland de rödlistade fågelarter som gynnas finns exempelvis kornknarr, raphöna, storspov och sånglärka. Under ett fåtal år har t.ex. trädessystemet givit oss tre gånger så många kornknarrar. Samma mönster finns även bland kärlväxter, insekter och reptiler. Trädan erbjuder dessutom oöverträffade möjligheter att förbättra landskapets "infrastruktur" för viltet, eftersom man kan binda samman olika landskapselement med remsor av träda som erbjuder föda, skydd och transportvägar. Att odla upp dessa livsmiljöer vore förödande för blommor, insekter och vilt i vårt odlingslandskap.

Kravet på att våra lantbrukare skall ta minst 10 % av åkerarealen ur produktion, samtidigt som man fått ekonomiskt stöd för detta, har alltså haft mycket positiva effekter på den biologiska mångfalden och viltstammarna. Många av trädorna ligger också på den minst produktiva marken, vilket innebär att samhället kunnat hjälpa det vilda genom en relativt liten insats för markägaren.

Beslutet att ta bort trädeskravet är ett dråpslag mot odlingslandskapets vilda djur och insekter. Utnyttjar lantbrukarna möjligheten att odla upp den mark som idag ligger i träda kommer det att få allvarliga konsekvenser för den biologiska mångfalden och för viltet i jordbrukslandskapet.

Dagens historiskt höga spannmålspriser kommer med säkerhet att förmå många bönder att återgå till att odla spannmål på de ytor som idag fungerar som oaser för det vilda. Under de senaste åren har vi sett investeringarna inom jordbruket öka och det är också naturligt att denna yrkeskår utnyttjar sina marker effektivt. Vi måste alltså arbeta för ett system som kompenserar jordbruket för de minskade vinster som en träda för med sig. Ingen kan begära att någon annan skall avstå från möjligheter till ett länge efterlängt, positivt ekonomiskt resultat.

Svenska Jägareförbundet och landets yrkesjägare vill ändå be våra lantbrukare att väga in viltets behov och den biologiska mångfalden i besluten. Trädor kan dessutom ge direkta vinster, i form av större beskattningsbara viltstammar och mindre skador på grödorna. Den

som undrar hur, får gärna höra av sig till oss. Samtidigt vill vi uppmana regeringen och den offentliga naturvården till att se över stödsystemen till jordbruket, så att markägare kan få tillräcklig ersättning så att det blir lönsamt att behålla mark i träda. Detta är en förutsättning för överlevnad för många av odlingslandskapets hotade arter.

Det fattade beslutet om slopade trädor gäller i dagsläget bara för 2008. Det är alltså av största vikt att myndigheterna arbetar för att formerna för jordbruks- och landsbygdsstöden arbetas om så att det är *lönsamt* att ta mark ur produktion, alternativt att obligatorisk träda återinförs från 2009. Strukturrationaliseringen fortgår i oförminskad takt inom jordbruket, och systemet med trädor är alltså av kritisk betydelse för att bibehålla den biologiska mångfalden och variationen i åkerlandskapet. Detta visar också den internationella forskning som bedrivits på området.

På Svenska Jägareförbundet och i Sveriges Yrkesjägarförening är vi övertygade om att merparten av landets alla naturvänner står bakom våra uppmaningar. Om landets trädor förvandlas till produktionsmark, är risken stor att vi snart får ta farväl av både blåklint, kornknarr, och sånglärkor.

2007-11-09

Torsten Mörner
Förbundsordförande
Svenska Jägareförbundet

Poul-Erik Jensen
ordförande
Sveriges Yrkesjägarförening